O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA

MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
Qarshi muhandislik-iqtisodiyot
instituti rektori
__________ O. Sh. Bazarov
"____" ____________ 2022 yil

XALQARO MOLIYA
FAN DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi: 60410400 –Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Qarshi – 2022 y

Сканировано с CamScanner

Tuzuvchi:
J.J.Oramov — "Moliya" kafedrasi katta o`qituvchisi

Ushbu fan dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot institutining "Moliya" kafedrasining 2022 yil ___ sentyabrdagi ___-sonli yig'ilishida hamda, "Iqtisodiyot" fakulteti Uslubiy Komissiyasining 2022 yil _____ sentyabrdagi ___-sonli yig'ilishida muhokama qilinib tasdiqlandi.

Institut Uslubiy Kengashining 2022 yil "___" ____________ dagi _____sonli yig'ilish qarori bilan o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

"XALQARO MOLIYA "
fani sillabusi

Fan (modul) kodi BHAM3308	O'quv yili 2022-2023	Semestr 6	ECTS krediti 8
Fan (modul) turi Umumkasbiy fanlar	Ta'lim tili o'zbek		Haftalik dars soati 4
Fanning nomi Xalqaro moliya	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim**	**Jami yuklama**
6-semestr	90	90	180

I.Fanning mazmuni.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda mamlakatning xalqaro moliya tizimida ishtirokini ta'minlash va rivojlantirishning ham nazariy, ham amaliy tomonlarini, xalqaro moliya tizimi ishtirokchilari faoliyatini hamda xalqaro moliya munosabatlarini amalga oshirish bo'yicha bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.

Fanning vazifasi - talabalarga xalqaro moliya tizimi va uning asosiy elementlarini, xalqaro moliya tizimi ishtirokchilarining faoliyatini tashkil etish va tartibga solish mexanizmini, xalqaro moliya bozoridagi operatsiyalarni boshqarish usullarini, mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtiroki to'g'risidagi statistik ma'lumotlar asosida joriy holatni tahlil qilish va baholashni, davlatning xalqaro moliya tizimiga integratsiyalashuvni kuchaytirish yo'llarini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarishni o'rgatishdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu"Fanning predmeti va o'rganish usullari, xalqaro moliyaning nazariy asoslari.

Xalqaro moliyaning maqsadi, vazifalari, predmeti va o'rganish usullari. Xalqaro moliyaning iqtisodiy mohiyati va rivojlanish omillari. Jahon moliyaviy muhiti va unda xalqaro moliya munosabatlarining tutgan o'rni.Milliy iqtisodiyot rivojlanishida xalqaro moliya munosabatlarining roli va ahamiyati.

2-mavzu Jahon iqtisodiyoti globallashuvi.

Jahon iqtisodiyoti globallashuvi tushunchasining mohiyati va uning asosiy jihatlari. Globallashuv jarayonining asosiy manbalari, omillari va rivojlanish bosqichlari. Globallashuvning milliy iqtisodiyot barqarorligiga ta'siri.

3-mavzu Xalqaro moliya tizimi.

Xalqaro moliya tizimining mohiyati, tarkibi va rivojlanish xususiyatlari. Xalqaro moliya tizimidagi munosabatlarni tartibga solish va uni isloh qilish yo'nalishlari.

4-mavzu Xalqaro valyuta munosabatlari.

Сканировано с CamScanner

Valyuta kursi va uning turlari .Valyuta operatsiyalarining mohiyati. Valyuta siyosati. Xalqaro valyuta munosabatlari mohiyati va funktsiyalari.Valyuta kursi va uning turlari.Valyuta operatsiyalarining mohiyati.Valyuta siyosati.

5-mavzu Xalqaro valyuta tizimi va uning bosqichlari.

Jahon valyuta tizimi va uning asosiy funktsiyalari. Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari.Yevropa valyuta tizimining asosiy elementlari va rivojlanish bosqichlari.

6-mavzuXalqaro moliya munosabatlarida valyuta risklarini boshqarish.

Valyuta risklari tushunchasining iqtisodiy mohiyati va turlari. Valyuta riskining yuzaga kelish sabablari.Valyuta riskini boshqarish usullari va ularning mohiyati.

7-mavzu Xalqaro korporatsiyalar xalqaro moliya munosabatlari sub`yekti sifatida.

Xalqaro korporatsiyalarning yuzaga kelishi va ular faoliyatining mohiyati.Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining asosiy xususiyatlari va rivojlanish bosqichlari.Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining iqtisodiyot uchun afzalliklari. Transmilliy korporatsiyalar faoliyati rivojlanishining zamonaviy tendentsiyalari.

8-mavzu Xalqaro integratsiya jarayonlari.

Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mohiyati, maqsadi va asosiy shart-sharoitlari. Xalqaro integratsion birlashmalarning asosiy shakllari.G'arbiy Evropada iqtisodiy integratsiya jarayonlarining rivojlanish bosqichlari.Iqtisodiy rivojlanish darajasi turlicha mamlakatlarning hududiy integratsiyasiga xos xususiyatlar (NAFTA).Rivojlanayotgan mamlakatlar hududiy integratsiyasining xususiyatlari (MERKOSUR). Osiyo hududiy integratsiyasining xususiyatlari (ASEAN, APEC va h.k.).

9-mavzu Xalqaro moliya tashkilotlarining xalqaro moliya taraqqiyotidagi o`rni.

Jahon moliyaviy markazlari: zamonaviy nazariyalar, rivojlanish bosqichlari va shakllantirish shart-sharoitlari. Global va xalqaro moliyaviy markazlarni baholash tizimi.Sharqiy Osiyo mamlakatlarida moliyaviy markazlar va masofaviy moliyaviy xizmatlarni rivojlanish xususiyatlari.

10-mavzu Xalqaro moliya tizimida moliya-sanoat guruhlari.

Moliya-sanoat guruhlari tushunchasining iqtisodiy mohiyati va ularning tasniflanishi. Vertikalva gorizontal moliya-sanoat guruhlari. Moliya-sanoat guruhlarining iqtisodiyot uchun afzalliklari.Moliya-sanoat guruhlarini shakllantirishning asosiy yo'llari. Moliya-sanoat guruhlari qatnashchilari.Moliya-sanoat guruhlarining funktsiyalari. Jahonda moliya-sanoat guruhlari shakllanishi va rivojlanishining asosiy jihatlari. Xorijiy mamlakatlarda moliya-sanoat guruhlari rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Moliya-sanoat guruhlari faoliyatini tartibga solish. Moliya-sanoat guruhlarini shakllantirish modellari.

11-mavzu Xalqaro moliya munosabatlarida to`lov balansini boshqarish.

Xalqaro hisob-kitoblarning mohiyati va asosiy xususiyatlari.Xalqaro hisob-kitoblarda valyuta-moliyaviy va to'lov shartlari. Xalqaro hisob-kitob shakllarining tasniflanishi.

12-mavzu Jahon moliya bozori va uning rivojlantirish xususiyatlari.

Xalqaro moliya bozorining mohiyati va tarkibiy tuzilishi.Xalqaro fond bozori va undagi operatsiyalar.Xalqaro moliya bozorining rivojlanish tendentsiyalari va uni tartibga solish usullari.

13-mavzu Moliyaviy derivativlarning xalqaro bozori.

Moliyaviy derivativlar mohiyati va ularga xos xususiyatlar.Hosila moliyaviy vositalarning asuosiy turlari.Kredit va foiz derivativlari.Hosilaviy moliya instrumentlarining global bozori rivojlanishi.

14-mavzu Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ulardagi operatsiyalar.

Yevrobozorlar va ularga xos xususiyatlar.Yevrokredit bozori.Yevrovalyutadagi qimmatli qog'ozlar bozori. Yevroobligatsiyalar muomalasi.

15- mavzu Xalqaro kredit va investitsiya munosabatlarining rivojlanishi.

Xalqaro kredit, uning funktsiyalari va tamoyillari. Xalqaro kreditning asosiy shakllari. Xalqaro kredit operatsiyalarida faktoring va forfeyting.

16-mavzu Xalqaro hisob-kitoblar va ularning asosiy shakillari.

Xalqaro hisob-kitoblarning mohiyati va asosiy xususiyatlari.Xalqaro hisob-kitoblarda valyuta-moliyaviy to'lov shartlari. Xalqaro hisob-kitob shakllarining tasniflanishi. To'lov balansining iqtisodiy mohiyati va taqdim etish shakllari.To'lov balansining tarkibi hamda ularga xos xususiyatlar.To'lov balansiga ta'sir etuvchi omillar va uni tartibga solishning asosiy usullari.

17-mavzu Xalqaro moliya munosabatlarida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash.

Xalqaro moliyaviy xavfsizlikning mohiyati va milliy iqtisodiyotdagi o'rni. Moliyaviy xavfsizlikning asosiy tamoyillari va turlari. Jahon moliyaviy muhiti va unda xalqaro moliyaviy xavfsizlik holati. Xalqaro moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash borasida xalqaro hamkorlik aloqalari.

18-mavzu O'zbekiston xalqaro moliya munosabatlariga integratsiyalashuvi.

O'zbekistonda tashqi iqtisodiy faoliyat va uning asosiy tamoyillari.Mamlakat tashqi iqtisodiy faoliyatining ustuvor yo'nalishlari. O'zbekistonning xalqaro valyuta-kredit tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalari

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Fanning predmeti va o'rganish usullari, xalqaro moliyaning nazariy asoslari.
2.Jahon iqtisodiyoti globallashuvi.
3. Xalqaro moliya tizimi.
4.Xalqaro valyuta munosabatlari.

Сканировано с CamScanner

5. Xalqaro valyuta tizimi va uning bosqichlari.
6.Xalqaro moliya munosabatlarida valyuta risklarini boshqarish.
7.Xalqaro korporatsiyalar xalqaro moliya munosabatlari sub`yekti sifatida.
8.Xalqaro integratsiya jarayonlari.
9.Xalqaro moliya tashkilotlarining xalqaro moliya taraqqiyotidagi o`rni.
10.Xalqaro moliya tizimida moliya-sanoat guruhlari.
11.Xalqaro moliya munosabatlarida to`lov balansini boshqarish.
12.Jahon moliya bozori va uning rivojlantirish xususiyatlari.
13.Moliyaviy derivativlarning xalqaro bozori.
14.Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ulardagi operatsiyalar.
15.Xalqaro kredit va investitsiya munosabatlarining rivojlanishi.
16.Xalqaro hisob-kitoblar va ularning asosiy shakillari.
17.Xalqaro moliya munosabatlarida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash.
18.O'zbekiston xalqaro moliya munosabatlariga integratsiyalashuvi.

IV.Laboratoriya mashg'ulotlari.

Laboratoriya mashg'ulotlari rejalashtirilmagan.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o'qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko'nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. O'zbekiston Respublikasi - xalqaro moliya tizimining sub'ekti sifatida.
2. Milliy iqtisodiyotga xalqaro moliyaviy munosabatlarning ijobiy va salbiy ta'siri.
3. Xalqaro moliyaviy munosabatlarning turlari va ularning rivojlanishi.
4. Iqtisodiyotning erkinlashuvi sharoitida xalqaro moliyaviy munosabatlarni davlat tomonidan boshqarish va tartibga solishga sifat jihatdan yangicha yondoshuv.
5. Tashqi iqtisodiy faoliyatga davlat tomonidan ta'sir etishning moliyaviy usullari va vositalari.
6. Jahon moliyaviy arxitekturasiga ta'sir ko'rsatuvchi asosiy omillar.
7. Xalqaro moliya tizimini isloh qilish muammolari.
8. Xalqaro moliyaviy markazlar va ularning jahon iqtisodiyotiga ta'siri.
9. O'zbekistonda xalqaro moliya munosabatlari samaradorligini oshirishning valyuta mexanizmi.
10. Jahon iqtisodiyoti globallashuvining zamonaviy tendentsiyalari.
11. Xalqaro moliya bozoridagi operatsiyalarning rivojlanish xususiyatlari.
12. Xalqaro ssuda kapitallari va investitsiya bozoridagi operatsiyalar.

13.Xalqaro aktsiyalar bozorining rivojlanish tendentsiyalari.
14.Xalqaro sug'urta bozoridagi operatsiyalar.
15.Xalqaro moliya bozorining fundamental tahlil usullaridan foydalanish amaliyoti. Xalqaro moliya bozorining texnik tahlil va prognozlash usullaridan foydalanish.
16.Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari.
17.Mamlakat milliy valyuta siyosatining iqtisodiy mazmuni, maqsad va shakllari.
18.Xalqaro moliya bozorini tartibga solishdagi muammolar.
19.Moliyaviy derivativlar bozoridagi operatsiyalar.
20.Xalqaro elektron to'lov tizimining xalqaro moliya munosabatlariga ta'siri.
21.Xalqaro korporatsiyalar faoliyatining rivojalanishi.
22.Xalqaro moliya tizimida moliya-sanoat guruhlarining roli.
23.Jahonda iqtisodiy integratsiya jarayonlarining rivojlanish tendentsiyalari.
24.Transmilliy korporatsiyalarning vujudga kelish sabablari, funktsiyalari va tasniflanishi.
25.Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning rivojlanish bosqichlari.
26.Osiyo hududiy integratsiyasi xususiyatlari.
27.Jahon banki guruhi va unga kiruvchi tashkilotlar faoliyati.
28.O'zbekistonda tashqi savdo operatsiyalarini rivojlantirish amaliyoti.
29.To'lov balansining mazmuni va ko'rsatkichlari.
30.O'zbekistonning xalqaro moliya tashkilotlari bilan hamkorligi.
31.Xalqaro valyuta fondi (XVF)ning tashkil topishi va rivojlanishi.
32.Xalqaro moliya tizimida xalqaro moliya institutlarining roli va ahamiyati.
33.Xalqaro savdo munosabatlari rivojlanishining xalqaro moliya tizimiga ta'siri.
34.Investitsiya fondlari faoliyatini rivojlantirishning xalqaro tajribalari va ulardan O'zbekistonda foydalanish istiqbollari.
35.Jahon moliya tizimi barqarorligini ta'minlashda xalqaro moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash masalalari.
36. Xalqaro moliya bozori tahlili va tartibga solish. Xalqaro elektron to'lov tizimi.
37. Xalqaro moliya tizimida institutlar faoliyati.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

Сканировано с CamScanner

VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalar

Talaba bilishi kerak:

VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalarTalaba bilishi kerak:

Buxgalteriya hisobi va audit fanini o'zlashtirish jarayonida amalgaoshiriladigan masalalar doirasida talaba:

talabalarda buxgalteriya hisobining obyektlari (xo'jalik mablag'lari va ularning kelib chiqish . manbalari, ularning xo'jalik yuritish jarayonidagi harakati, xo'jalik muomalalarini hisobga olish, ularni hujjatlashtirish va umumlashtirish, xo'jalik yurituvchi subyektlarning mulkiy, moliyaviy faoliyati to'g'risidagi to'liq ishonarli ma'lumotlarni shakllantirish hamda xalqaro moliyaviy hisobot standartlari asosida taqdim etish, moliyaviy va boshqaruv hisobini tashkil qilish, uning normativ huquqiy asoslari) bo'yicha yo'nalishiga mos bilim, knikma va malaka shakllantirish xisoblanadi. Bundan tashqari talabalarda xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy-xo'jalik faoliyatini auditorlik tekshiruvidan o'tkazish, moliyaviy hisobot bo'yicha auditorlik xulosasi hamda hisobotini rasmiylashtirish, auditning professional xizmatlarini ko'rsatish kabi tushunchalarni talqin qilish ***boyicha tassavurga ega bo'lishi:***

- o talaba korxona va tashkilotlar faoliyatida o'z bilimi va ko'nikmasiniegallagan lavozimida professional darajada qo'llash;
- o yuridik shaxslarda nazorat-iqtisodiy ishlarini tashkil etish boyicha

ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

- o ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash usullarini bilish;
- o buxgalteriya hisobi va auditga oid ma'lumotlarni tahlil qilish va umumlashtirish;
- o buxgalteriya hisobi va audit boyicha tushunchalarni qo'llash;
- ➢ buxgalteriya hisobi va audit faoliyatiga doir moliyaviy va statistik ma'lumotlarni tahlil qilishboyicha ***malakaga ega bo'lishi lozim.***

VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;
- esse, tezis va maqolalar yozish;
- vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish;
- jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim;
- muhokamalarda ishtirok etish;
- kichik guruhlarda ishlash;
- loyiha ishi bajarish;
- mustaqil ishlarni bajarish;
- taqdimot tayyorlash;
- turli darajadagi testlarni yechish.

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirishi zarur.

IX. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. 1 Ataniyazov J.X., Alimardonov E.D. Xalqaro moliya munosabatlari. Darslik. –T.: «O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati», 2014. – 432 b.
2. Эскиндаров М.,Звонова Е., Мировые финансы. Учебник. – М.: КноРус, 2019. – 424 с.
3. Звонова Е. Мировые финансы. Практикум. Учебно-практическое пособие.– М.: КноРус, 2018. – 234 с.
4. Эскиндаров М., Звонова Е. Международные валютные отношения. Учебник. – М.: КноРус, 2020. – 542 с.
5. Эскиндаров М., Звонова Е. Международный кредит. Учебник. – М.: КноРус, 2019. – 430 с.
6. Хасбулатов Р.И. Международные финансы. Учебник. / Р. И. Хасбулатов. – М.: Издательство Юрайт, 2014. – 567 с.
7. Frederic S.,Mishkin., Stanley G. Eakins. Financial markets and institutions. Pearson. – 9th ed. 2018. – 808 p.
8. Paul R. Krugman. Maurice Obstfeld, Marc Melitz. International economics: theory & policy/Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, Marc J. Melitz. – 9th ed. 2018. – 782 p.

Qo`shimcha adabiyotlar:

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 2 sentyabrdagi «Valyuta siyosatini liberallashtirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida»gi PF-5177-sonli Qarori. www.lex.uz.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 16 iyuldagi «Xalqaro moliya institutlari va xorijiy hukumat moliya tashkilotlari ishtirokidagi loyihalarni tayyorlash va amalga oshirish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3857-sonli Qarori. www.lex.uz.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 21 iyundagi «Xalqaro moliya institutlari va donor mamlakatlar ishtirokidagi investitsiya loyihalarini boshqarish mexanizmini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3796-sonli Qarori. www.lex.uz.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17 oktyabrda «Kapital harakati bilan bog'liq valyuta operatsiyalarini tartibga solishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3333-sonli Qarori. www.lex.uz.
13. Mirziyoyev Sh.M.Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 104 b.
14. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2017. - 56 b.
15. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. - 48 b

Сканировано с CamScanner